

ได้ศึกษาเปรียบเทียบสรรพคุณการสองชนิด สามสายพันธุ์ ที่เจริญในมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร คือพันธุ์กลีบดอกชั้นเดียวและกลีบดอกซ้อน (*Cochlospermum regium* Pilger) และพันธุ์กอสไซเปียม (*C. religiosum* Alston) โดยศึกษาทั้งด้านสัณฐานวิทยาและกายวิภาคศาสตร์ พบว่าใบของทุกพันธุ์เป็นใบเดี่ยว รูปกลม เรียงตัวแบบเกลียว ดอกขนาดใหญ่สีเหลืองสด ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างสายพันธุ์ดอกซ้อนและพันธุ์ดอกชั้นเดียวคือการหยักของใบ ลักษณะของช่อดอก และจำนวนกลีบดอก ส่วนพันธุ์กอสไซเปียมมีขนหนานุ่มที่กิ่ง ก้านใบ ผิวใบด้านล่าง และกลีบเลี้ยง การศึกษาลักษณะทางกายวิภาคพบว่าเนื้อเยื่อลำเลียงในลำต้นอ่อนประกอบด้วยเซลล์เรียงตัวเป็นแถว แทรกด้วยชั้น pith ray มีท่อกัมแบบ lysigeny ในชั้นคอร์เทกซ์ และชั้นไส้ไม้ เซลล์ของเนื้อไม้เรียงตัวเป็นแถว การกระจายตัวของ pore เป็นแบบ diffuse pore การกระจายของ axial parenchyma เป็นแบบ banded confluent parenchyma มี ray เป็นแบบ heterocellular ray พบผลึกรูปดอกกุหลาบในพาเรงคิมาของพันธุ์กอสไซเปียม ใบเป็นแบบ bifacial leaf ที่มีปากใบเฉพาะผิวใบด้านล่าง เป็นปากใบปกติที่ไม่มีเซลล์ข้างเซลล์คุม กลุ่มเนื้อเยื่อลำเลียงในเส้นกลางใบเป็นรูปโค้งขึ้น เซลล์ลำเลียงน้ำเป็นแถว มีท่อกัมในชั้นมีโซฟิลล์และเส้นกลางใบ ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถระบุความแตกต่างของสรรพคุณทั้งสามสายพันธุ์ได้ และใช้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการศึกษาในอนาคตต่อไป

The study compared two species of yellow silk cotton trees grown in Ramkhamhaeng University, Bangkok. These were *Cochlospermum regium* Pilger (single and double forms) and *C. religiosum* Alston, considering both the morphology and the anatomy of the plants. Leaves of all plants are single, orbicular and spiral. The flowers are large, yellow and showy. The differences between the single and double forms are leaf incision, inflorescences and petal number. In *C. religiosum* Alston, twigs, petioles, lower leaf surface and sepals are pubescent. In anatomical study, vascular tissue of young stem occurred in radial rows and was separated by a band of pith ray. The gum canal of all plants is lysigenous, scattered in cortex and pith. In mature wood, however, vessels are less in rows than in primary growth. Diffuse porous and a banded confluent parenchyma are also characteristics of mature wood. Rays are heterocellular and druse crystals are found in *C. religiosum* Alston. The leaves are bifacial with normal stomata and hypostomatic. The midrib consists of curved vascular tissue with radial vessels. Gum canals are found in both mesophyll and midrib. This study was clearly identified of these plants and a successful basis for further study of practical application.